

รหัสโครงการ: RDG5030019

ชื่อโครงการ: ฐานการจัดการความรู้เรื่องความปลอดภัยด้านสารเคมีระยะที่ 3

ชื่อนักวิจัย: รศ. ดร. วราพรรณ ด่านอุตรา¹ รดาพรรณ ศิลปโกชากุล² วรณิ พงพัฒน์³

ดร.สุพิน แสงสุข⁴ ดร.ณัฐจิรา ขวนเกริกกุล⁴ ประดิษฐา ศิริพันธ์

สุภาพร ชัยธัมมะปรกรณ์¹ วลัยพร มุขสุวรรณ¹ ธเนศ เตชะเลิศ¹

ณภัทร คุณาจิตพิมล¹ ขวัญนภัส สรโชติ¹ กิจจา สุวรรณ¹

e-mail address: รศ. ดร. วราพรรณ ด่านอุตรา <dvarapan@chula.ac.th>

ระยะเวลาโครงการ: 1 เมษายน 2550 - 31 มีนาคม 2551

ผลการดำเนินงาน

โครงการ “ฐานการจัดการความรู้เรื่องความปลอดภัยด้านสารเคมี” เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการระยะที่ 1 (1 กรกฎาคม 2545 ถึง 1 กรกฎาคม 2548) และระยะที่ 2 (1 กันยายน 2547 – 1 สิงหาคม 2549) และระยะที่ 3 ซึ่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ให้ความสนับสนุนการดำเนินงานกำหนดหน่วยข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและความปลอดภัย ศูนย์ความเป็นเลิศแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีเป้าหมายคือ ให้มีศูนย์การจัดการความรู้เรื่องความปลอดภัยด้านสารเคมีที่เป็นแหล่งอ้างอิงของประเทศได้

การดำเนินงานในระยะที่ 1 และ 2 ได้ใช้กลยุทธ์ 3 ด้านคือ สร้างฐานข้อมูลเพื่อให้บริการข้อมูล ประสานการจัดการฐานความรู้ กลไกการวิจัย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีสาธารณะและเว็บไซต์ สำหรับการดำเนินงานในระยะที่ 3 มุ่งเน้นใน 3 ด้านคือ การดูแลรักษาฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้ทันสมัยสามารถให้บริการข้อมูลที่เชื่อถือได้แก่ผู้สนใจ การจัดทำสาระความรู้เรื่องความปลอดภัยด้านสารเคมีที่เหมาะสมสำหรับผู้ใช้กลุ่มต่าง ๆ การเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งมีผลการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

1. การดูแลรักษาฐานข้อมูลเดิมให้ทันสมัย ฐานข้อมูลเดิมประกอบด้วย 6 ฐานคือ ฐานข้อมูลรหัสอ้างอิงต่าง ๆ ของสารเคมี ฐานข้อมูลสารเคมีที่ถูกควบคุมตามกฎหมายไทย ฐานข้อมูลทะเบียนผลิตภัณฑ์ ฐานข้อมูล MSDS และ SG ฐานข้อมูลการนำเข้า ฐานข้อมูลสารเคมีที่อาจเข้าข่ายถูกควบคุมตามระเบียบ REACH ฐานข้อมูลที่มีการปรับปรุงให้ทันสมัยได้แก่ ฐานข้อมูลรหัสอ้างอิงต่าง ๆ ของสารเคมี ฐานข้อมูลทะเบียนผลิตภัณฑ์ และฐานข้อมูลการนำเข้า และได้พัฒนาฐานข้อมูลใหม่เพิ่มเติมคือ ฐานข้อมูลโรคที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและสารเคมี

2. การจัดทำสาระความรู้เรื่องความปลอดภัยด้านสารเคมีที่เหมาะสมกับผู้ใช้กลุ่มต่าง ๆ คือผู้ประกอบการ ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับสารเคมี ผู้บริโภค ครูและเยาวชน เช่น ได้มีการจัดทำสาระเกี่ยวกับเรื่อง SDS ระเบียบ REACH สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้จัดทำเอกสารเกี่ยวกับสถิติการนำเข้าสารเคมีเพื่อการเฝ้าระวัง และสาระความรู้เรื่องนาโนเทคโนโลยีและความปลอดภัย

3. การเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินการประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรมได้แก่ การจัดทำเว็บไซต์ www.chemtrack.org เพื่อเป็นสื่อกลางการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งระยะเวลาโครงการฯ พบว่ามีผู้เข้าชมเว็บไซต์เฉลี่ยเดือนละประมาณ 13,000 คน และการสร้างเครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และความเห็นในชุมชนถาม-ตอบ โดยสร้างระบบจัดการคำถามเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้แบบออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

- การนำเสนอผลผลิตที่ได้ต่อผู้ใช้ประโยชน์ในลักษณะที่กว้างขวางขึ้นและสม่ำเสมอ เพื่อระดมข้อคิดเห็นในการดำเนินงานต่อไป
- การประเมินผลการดำเนินงานโดยรวมเพื่อวิเคราะห์ความซ้ำซ้อนและรูปแบบที่เหมาะสมในการร่วมกันดำเนินงานกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- การร่วมกันของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไป พัฒนารูปแบบการติดตามความเคลื่อนไหวของสารเคมีแบบครบวงจร
- การระดมความคิดเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างตระหนักให้กับกลุ่มต่าง ๆ ในการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีและการรักษาสีสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- การระดมความคิดเห็นในการใช้ฐานความรู้เพื่อผลักดันให้เกิดนโยบายการจัดการความปลอดภัยด้านสารเคมีที่เป็นรูปธรรม

Project Code: RDG5030019
Project Title: Knowledge Platform on Chemical Safety, Phase III
Investigators: Associate Professor Dr. Varapan Danutra⁶, Radawarn Silpapochakul⁷,
Wannee Puttitavorn⁸, Dr. Supin Sangsuk⁹, Dr. Nutthita
Chuankrerkkul⁴,
Praditta Siripan¹⁰, Supaporn Chaithammapakorn⁵, Walaiporn
Mooksuwan¹, Thaneth Taechalert¹, Napatr Kunachitpimol¹ and
Kwannapat Sorachoti¹
Email Address: Associate Professor Dr. Varapan Danutra <dvarapan@chula.ac.th>
Project Duration: April 1, 2007 to March 31, 2008

The Chemical Information Management Unit of the National Center of Excellence for Environmental and Hazardous Waste Management carried out the "Knowledge Platform on Chemical Safety" project under the support of the Thailand Research Fund (TRF). The Knowledge Platform on Chemical Safety had 3 phases of operation: Phase I from July 1, 2002 to July 1, 2005; Phase II from September 1, 2004 to August 1, 2006; and Phase III from April 1, 2007 to March 31, 2008. The ultimate goal of the project was to establish a knowledge management center for chemical safety to serve as a national reference resource.

The operation of phases I and II knowledge platform was based on three strategies which were database building, researching, and knowledge sharing through public forums and websites. For the phase III operation, the focuses involved maintaining and updating the existing databases, preparing appropriate contents on chemical safety for each group of users, and knowledge sharing. The outcomes of phase III are as follows:

1. The six databases developed in the previous phases of the knowledge platform: chemical reference codes, list of Thailand's regulated chemicals, registration of regulated hazardous products, material safety data sheets (MSDS) and safety guidelines (SG), and importation of chemicals, and chemicals regulated by EU's REACH Directive, have been maintained and updated. Additionally, a new database on chemical related and occupational diseases was developed and linked up with the other databases.

2. Appropriate contents on chemical safety were prepared for four groups of users: business enterprises, workers involved with chemicals, consumers, and teachers and youth. Many articles and analysis papers were produced and disseminated, for example, articles for business enterprises on safety data sheet, and REACH regulation, Nano-safety, and annual report on the importation of chemicals.

3. Knowledge sharing was conducted through two main activities. The first was the development and maintenance of a website (www.chemtrack.org) to be a channel for learning and exchanging information among the concerned parties. The other was the establishment of an expert ICT network to share knowledge and experiences in a Question and Answer type of communication (Q&A Community). To attract and keep the participation of the experts, a Q&A management system was developed and implemented.

Recommendations:

- The outcomes of the Knowledge Platform on Chemical Safety should be regularly presented to broader range of users to gather their feedbacks and suggestions.
- The overall evaluation of the chemical management situation of the country would help identify repetition and coherence among relevant government agencies and non-governmental organizations. This would ultimately provide an appropriate approach to build good collaboration and effective execution of future plans.
- Responsible agencies, business enterprises and public sector should jointly develop a monitoring system to track the chemical movement throughout its life cycle.
- Brainstorming should be organized to develop effective mechanisms that can raise users' awareness of preventing hazards from using chemicals while sustaining the environment.
- All concerned stakeholders should brainstorm to seek a way that can drive the development of a concrete public policy on chemical safety.